

Dary pro Matku Zemi

Půda – podpora

Zásady artefietické tvorby – každý tvoří podle své fantazie a tak, jak umí. Tvorba se nehodnotí jako dobrá nebo špatná, lepší nebo horší.

CÍLOVÁ SKUPINA MŠ, 4–6 let

TÉMA Půda – podpora

TECHNIKA Přenosný land art – přírodní mozaika na rozložitelném podkladu

- CO POTŘEBUJETE**
- Několik misek
 - Na hmatovou zkušenost: čistá hlína, semínka rostlin, kamínky, kůra a listy
 - Tácky nebo kusy kartonu, na které budou děti skládat mozaiky
 - Nasbírané přírodniny: listy, kůra, šišky, mech, větvičky, semínka, stvolý

Jak na to

1 Společný sběr materiálu – venku, předchozí den nebo ráno

Při pobytu venku děti nasbírají přírodniny v okolí vaší školky. Povídejte si o tom, jaké mají vlastnosti – drsné, jemné, vonavé, suché. Zaměřte sběr na různé struktury:

- **Pevné prvky (základy):** kameny, silnější klacíky, kusy kůry – představují sílu a oporu.
- **Měkké prvky (peřinka):** mech, spadané listy, traviny – představují péči a ochranu půdy.
- **Barevné akcenty:** žaludy, šišky, jeřabiny, drobné kvítky.

Pravidlo šetrnosti. Připomeňte dětem základní pravidlo: *Sbíráme jen to, co už leží na zemi.* Živé rostliny netrháme, protože půda je stále vyživuje.

Pokud by pro vás byl problém sběr zrealizovat, ozvěte se.

2 Příprava ve třídě – naladění na téma – asi 15 minut ve třídě

Cíl: uvidět význam půdy jako podpory.

Pohybová rozcvička „Kořeny a stromy“. Děti se postaví, vyzují si botky nebo zůstanou v bačkůrkách a pevně se opřou nožkami o zem. „Představte si, že jste stromy. Naše nohy jsou kořeny, které jdou hluboko do půdy. Půda nás drží, abychom nespadli, když fouká vítr.“ Děti se houpou ze strany na stranu, ale nohy drží pevně na zemi. Hrajeme si, dokud to vás i děti baví.

Rozhovor a hmatová zkušenost. Připravte do několika misek trochu čisté hlíny, kamínky, kůru a listy. Nechte děti postupně na hlínu sáhnout, prozkoumat její strukturu a popovídejte si: *Co všechno na půdě stojí? Kdo v ní žije? Jak nám a stromům půda pomáhá?*

3 Příběh – asi 5 minut ve třídě

Děti si sesednou do kruhu na koberec a udělají si pohodlí. Přečtete jim *Příběh o náruči Matky Země* – najdete ho na další straně.

4 Tvorba land artu – asi 35 minut ve třídě

Děti mohou tvořit samostatně nebo v malých skupinkách. Na výběr jsou dvě varianty.

A – Mozaika z kořenů (kolektivní). Na táccích nebo v krabičkách bez potisku děti položí největší klacky a větve do prostoru jako velké kořeny. Prostor mezi jednotlivými „kořeny“ vyplňují různými materiály – listy, šiškami. Ukazuje to, jak kořeny drží strom a půda drží kořeny.

B – Mandalý a symboly. Děti skládají z kamínků a klacíků na táccích kruhy nebo srdce jako symbol bezpečí a opory. Vnitřek kruhu vystelou mech a listím a vytvoří „postýlku“ nebo „domeček“ pro broučky.

5 Závěrečná reflexe a rituál – asi 10 minut ve třídě

Prohlídka výstavy. Projděte se s dětmi po jejich výtvorech jako v galerii.

Otázky pro děti. Jak se půda cítí, když jsme jí vytvořili takový obraz? Co z toho, co jsme použili, jí nejvíc pomáhá?

Poděkování přírodě. Děti mohou na závěr položit na půdu dlaně a potichu nebo nahlas říct: „Děkujeme, půdo, že nás nosíš.“

Ponechání přírodě. Vysvětlete dětem, že land art nezůstane ve školce. Bude jako ozdoba lesa na stezce a vítr ho časem promění – a to je v pořádku. Ve školce si můžete vystavit fotografie výtvorů.

KAM DÍLKO PATŘÍ

Každé zastavení na stezce poznáte podle **keramické cedulky** s názvem tématu. Vaše dílko patří k té, na které stojí **Půda**.

Nejhezčí je, když ho tam děti při procházce přidají samy. Dílko položte nebo přivažte provázkem tak, aby drželo i ve větru. Do živého stromu se přitom nevrátá a neřeže – všechno se jen přiváže nebo postaví.

Pokud se vám na stezku nedaří dojít, ozvěte se nám. Dílko od vás převezmeme a nainstalujeme ho při nejbližší společné akci.

JEŠTĚ DVĚ VĚCI

Pokud některé děti budou chtít raději kreslit na papír než tvořit z přírodnin, klidně mohou. Obrázky vyfotíme a zveřejníme v galerii pod QR kódem.

Nabídka dílny od nás stále platí – pokud byste s tvořením chtěli pomoci, stačí se ozvat a najdeme termín.

Příběh o náruči Matky Země

*P*osaďte děti do kruhu. Zhasněte velké světlo nebo zapněte malou lampičku, aby se vytvořila tajemná atmosféra. Poblíž kruhu můžete mít misku s troškou hlíny či s kamínky.

Jestlipak víte, jak to vypadá pod námi?

Kdybychom venku chtěli udělat velikou díru, abychom se podívali, co tam je, co myslíte, že bychom tam našli? Není tam jen obyčejná hlína a kamení. Mnohem hlouběji pod námi totiž žije a dýchá bytost s tím největším srdcem na světě. Jmenuje se **Matka Země**.

Matka Země je tak obrovská, že její tělo tvoří celý náš svět – všechny louky, kopce, hluboké lesy i hřiště, kde si každý den hrajete. A i když ji nevidíme očima, můžeme ji cítit. Má tisíce neviditelných, laskavých ručiček. Tyto ručičky tvoří právě hlína, hladké kamínky, propletená vlákna mechu a hluboké kořeny stromů.

A víte, co pro nás Matka Země každý den a každou noc dělá? Ona nás **drží, podpírá a objímá**.

Když ráno vyskočíte z postýlky a běháte po zahradě, Matka Země drží podlahu pod vašimi nohama, abyste měli bezpečnou oporu. Když nad lesem přejde veliká bouřka a silný víchř se opře do vysokých smrků a dubů, Matka Země stiskne své hliněné ručičky kolem jejich kořenů a šeptá do větví: „Nebojte se, stromečky! Já vás držím!“

A nejen to. Matka Země je jako maminka pro všechno živé. Když přijde podzim a zima, přikryje malé žížalky, broučky i spící semínka kytiček teplou peřinkou z kypré hlíny a spadlého listí, aby jim nebylo zima a mohly v bezpečí odpočívat.

Jenže... napadlo vás někdy, že i Matka Země může být občas unavená?

Lidé po jejím těle každý den spěchají. Jezdí po ní těžká auta, staví se velké domy a občas po zemi někdo pohodí odpadky. Matka Země pak někdy smutně povzdychne – a když vzdychne pod lesem, opadá trochu kůry ze stromů. Málokdo si totiž vzpomene, aby jí poděkoval za to, jak věrně nás nosí ve své náruči a dává všemu živému sílu a podporu.

Dnes máme ve školce velice důležitý a krásný úkol. Staneme se **Pomocníky Matky Země**.

Nasbírali jsme si poklady – barevné listí, voňavé šišky, mech i hladké kamínky. Ve třídě z nich pak na podložkách vytvoříme nádherné dárky: obrazy podpory a ochranná hnízdečka.

A až půjdeme do lesa, doneseme tyto obrázky na lesní stezku a položíme je přímo do náruče Matky Země. Až ucítí, jak krásné věci jsme pro ni z lásky složili, její hliněné ručičky pohladí kořeny stromů a ona bude vědět, že v téhle školce má spoustu malých kamarádů, kteří jí rozumí a pomáhají.

Jste připraveni jít Matce Zemi pomoci?